

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVIII. évfolyam, 9. szám, 2015

Megjelenik kéthetente
2015. május 21.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Gabonapiaci jelentés	4
Búza	4
Kukorica	4
A gabonafélék jegyzése	6
Termelői és kikötői árak	10
Gabonapiaci információk.....	13
Olajnövény-piaci jelentés	15
Szójabab	15
Napraforgómag.....	15
Repcemag	15
Agrárpolitikai Hírek	16
Az olajmagok és származékaik jegyzése	18
Termelői és kikötői árak	22
Olajmagpiaci információk	24
Bioüzemanyag	26
Agrárpolitikai Hírek	27

Összefoglaló

A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 184 dollár (*USD*)/tonnáig erősödött a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2015. május közepén annak ellenére, hogy az USA agrárminisztériuma (*USDA*) első 2015/2016. gazdasági évre vonatkozó kitekintésében világszinten a felhasználást felülmúló búzakibocsátást és a készletek további feltöltődését vetítette előre.

Oroszország május közepén eltörölte a búzára vonatkozó, 2015. február elsején bevezetett exportvámot.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 54, a takarmánybúzáé 40 ezer forint/tonna körül mozgott május elején.

Az északi féltekén jól halad a kukorica vetése, és egyelőre úgy tűnik, az új termés betakarításáig világszerte elegendő készlet áll rendelkezésre a 2014/2015. gazdasági évi felhasználás fedezéséhez.

A kínálati nyomás és a biztató kilátások hatására a chicagói (*CME/CBOT*) és a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) is tovább mérséklődött a kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése, amely 140-145 dollár/tonna és 150-155 euró/tonna sávban hullámozott május első felében.

A takarmánykukorica magyarországi belpiaci ára tartotta a 38-39 ezer forint/tonna szintet május elején is.

A dél-amerikai betakarítás, a nagy globális készletek és az ígéretes 2015/2016. gazdasági évi terméskilátások tartották nyomás alatt a szójabab piacát 2015. május első felében. A termény fronthavi jegyzése 350 dollár/tonnára csökkent a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) május 15-én.

A növényolajok iránti erős világpiacon kereslet és a fekete-tengeri térség szűkös napraforgómag-készlete is hozzájárult ahhoz, hogy a napraforgóolaj ukrainai kikötői ára 865 dollár/tonnára emelkedett május közepén.

Biztatóak a világ legnagyobb repcemagtermelőjeként számon tartott Európai Unió 2015. évi terméskilátásai. A francia *Tallage* piacelemző vállalat a tavalyi rekordnál 8,5 százalékkal kevesebb, azaz 21,9 millió tonna repcemag betakarítását valószínűsíti az idén.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A búza fronthavi jegyzése 184 dollár (*USD*)/tonnáig erősödött a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2015. május közepén annak ellenére, hogy az USA agrárminisztériuma (*USDA*) első 2015/2016. gazdasági évre vonatkozó kitekintésében világszinten a felhasználást felülmúló búzakibocsátást és a készletek további feltöltődését vetítette előre. Jóllehet, a globális termés a 2014/2015. gazdasági évi rekord után 7,5 millió tonnával 719 millió tonnára csökkenhet, a 717 millió tonnára jelzett felhasználás mellett minden idők legnagyobb búzakészlete, 203 millió tonna halmozódhat fel a 2015/2016. évi szezon végére. A világ elsőszámú búza-termelőjénél, az Európai Unióban 150 millió tonna terményt arathatnak az idén. Ez ugyan kissé elmarad a 2014. évben elért mindenkori csúcstól, a belső felhasználás mellett 32,5 millió tonna juthat exportra (a 2014/2015. gazdasági évinél 2 millió tonnával kevesebb), amellyel a Közösség megőrizheti 2013/2014. szezon óta tartó vezető pozícióját az exportőrök között. Tekintettel arra, hogy az USA-ban a felhasználás csak kismértékben nőhet, a nagy áthozott készletek és a kibocsátás 3 százalékos bővülése 25,5 millió tonna búza kivitelét és 21,6 millió termény felhalmozását is lehetővé teszi, így a 2015/2016. gazdasági évi tartalék az elmúlt öt szezon legmagasabb szintjét érheti el. A bőséges készletek és az ígéretes terméskilátások árcsökkenítő hatása helyett azonban egyelőre azon félelmek jutottak érvényre a piacon, amelyek szerint az USA-ban a heves esőzésekkel és viharokkal járó *El Niño* jelenség a betakarítás előtt álló búzaállományokban mennyiségi és minőségi kárt okozhat. Amennyiben a jelenlegi terméskilátások realizálódnak, inkább az ár csökkenésére, mintsem emelkedésére lehet számítani a következő hónapokban. Az áresést az is elősegítheti, hogy Oroszország a 2015. február elsején búzára bevezetett exportvámot május közepén eltörölte, aminek eredményeként a folyó gazdasági év hátralevő heteiben még 1-2 millió tonna termény kerülhet a nemzetközi forgalomba. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) a búza jegyzése a chicagói változásokhoz igazodott, és a szeptemberi szállításra vonatkozóan 175 euró/tonnára nőtt május közepére. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT)

árupiaci szekciójában május elejétől már csak az idei búzára lehet szerződést kötni (2015. augusztusi lejárattal). A malmi és a takarmány minőségű búza legközelebbi határidőre vonatkozó jegyzése az európai trendet követte, és előbbi 47,5 ezer forint/tonnáért, utóbbi 44,5 ezer forint/tonnáért volt elérhető a tőzsdén 2015. május 15-én. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 54, a takarmánybúzáé 40 ezer forint/tonna körül mozgott május elején.

Kukorica

Az északi féltekén jól halad a kukorica vetése, és egyelőre úgy tűnik, az új termés betakarításáig világszerte elegendő készlet áll rendelkezésre a 2014/2015. gazdasági évi felhasználás fedezéséhez. Bár az *USDA* projekciója szerint a termés éppen elmarad a felhasználástól a 2015/2016. gazdasági évben, a bőséges készletek miatt nem kell ellátási nehézségekkel számolni. Az importőrök – köztük a második legnagyobbak számító Európai Unió – termelése várhatóan alulmúlja a 2014/2015. évi szezonét, így 2-3 százalékkal több kukoricát vásárolhatnak a nemzetközi piacról a következő gazdasági évben. A megnövekedett világpiaci igénynek az előrejelzés szerint az USA és Brazília tehet eleget. A világ elsőszámú kukoricatermelőjének és -exportőrének számító Egyesült Államok kibocsátását ugyan a tavalyinál 15 millió tonnával kevesebbre, 346 millió tonnára jelzik, a kivitel – a zárókészlet rovására – 2,5 millió tonnával 48,5 millió tonnára nőhet. A kínálati nyomás és a biztató kilátások hatására a chicagói (*CME/CBOT*) és a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) is tovább mérséklődött a kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése, amely 140-145 dollár/tonna és 150-155 euró/tonna sávban hullámozott május első felében. Ezzel egy időben a BÉT-en 40 ezer forint/tonna közelébe süllyedt a júliusi jegyzés. A termény magyarországi belpiaci ára tartotta a 38-39 ezer forint/tonna szintet május elején is. Magyarországon az időjárás kedvezett a vetési munkáknak, és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) május 19-i jelentése szerint az előzetes terveknek megfelelően 1,15 millió hektáron került a földbe a vetőmag.

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára Magyarországon

	2015. 19. hét	2015. 19. hét/ 2015. 18. hét (százalék)	2015. 19. hét/ 2014. 19. hét (százalék)
Étkezési búza	54 172	101	94
Takarmánybúza	40 526	86	74
Takarmánykukorica	38 836	102	77
Takarmányárpa

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 05. 13.	2015. 05. 14.	2015. 05. 15.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2015. augusztus	HUF/tonna	47 700	47 500	47 500
	Takarmánybúza	2015. augusztus	HUF/tonna	44 500	44 500	44 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2015. szeptember	EUR/tonna	171	176	175
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2015. május	USD/tonna	177	184	-

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

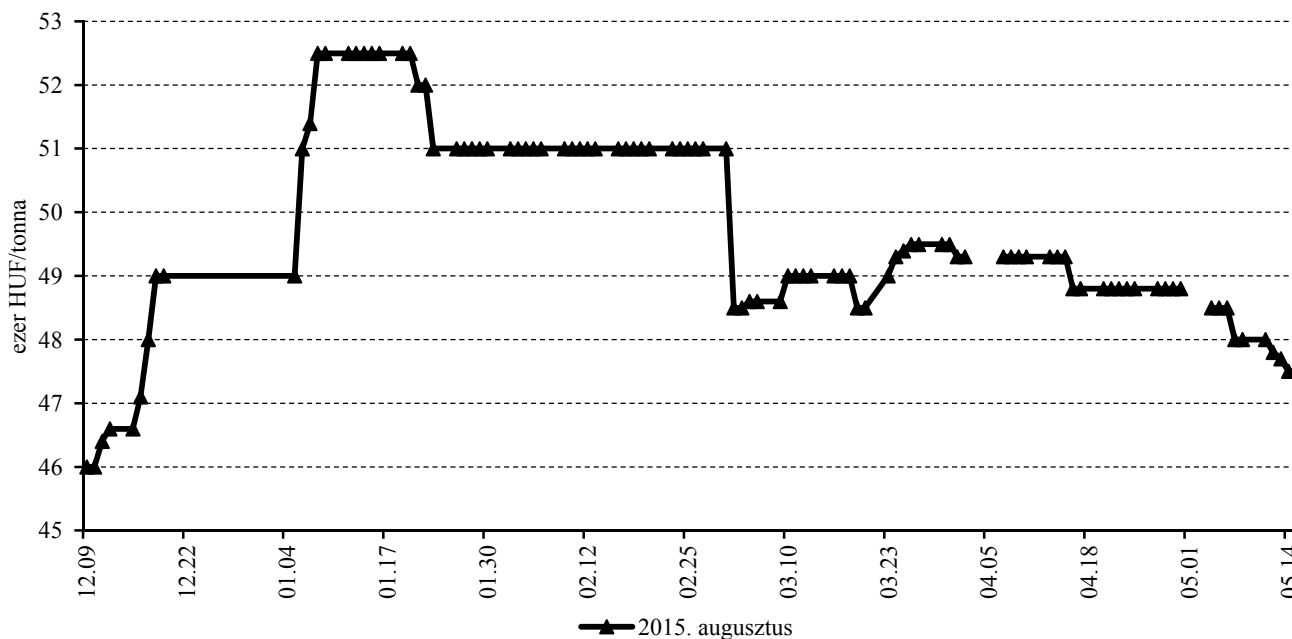
3. táblázat: A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 05. 13.	2015. 05. 14.	2015. 05. 15.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2015. május	HUF/tonna	40 700	40 700	40 200
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2015. június	EUR/tonna	154	155	155
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2015. május	USD/tonna	140	142	144

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

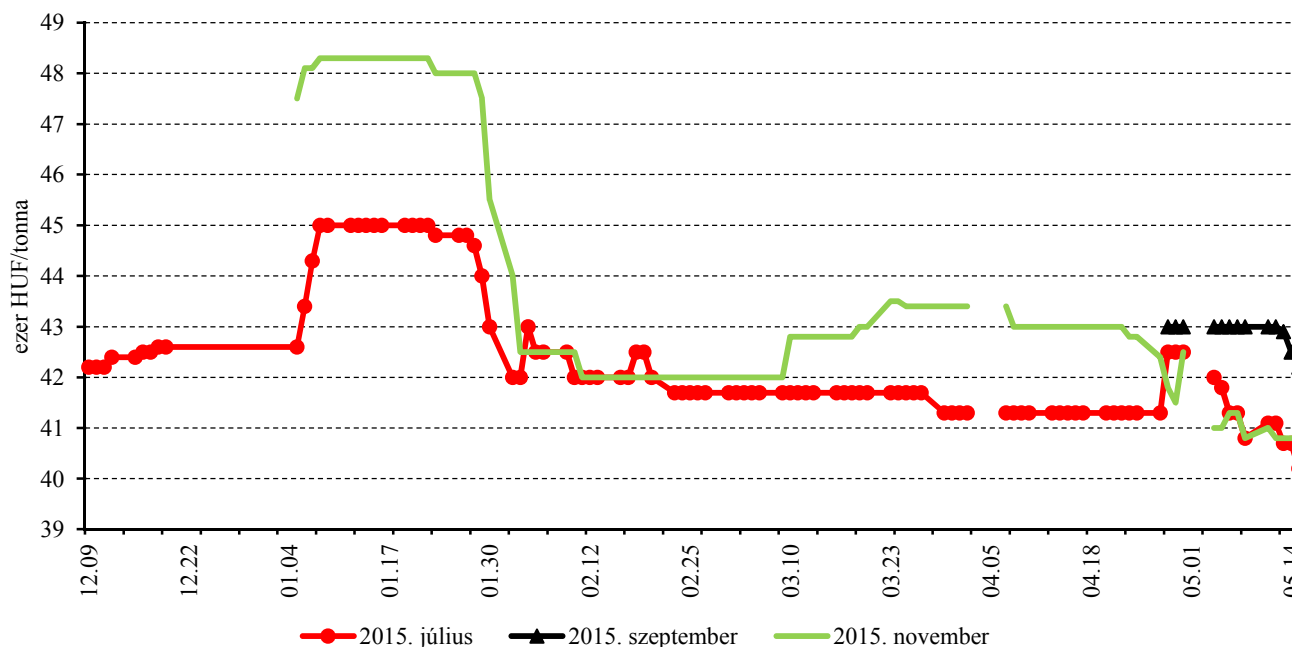
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

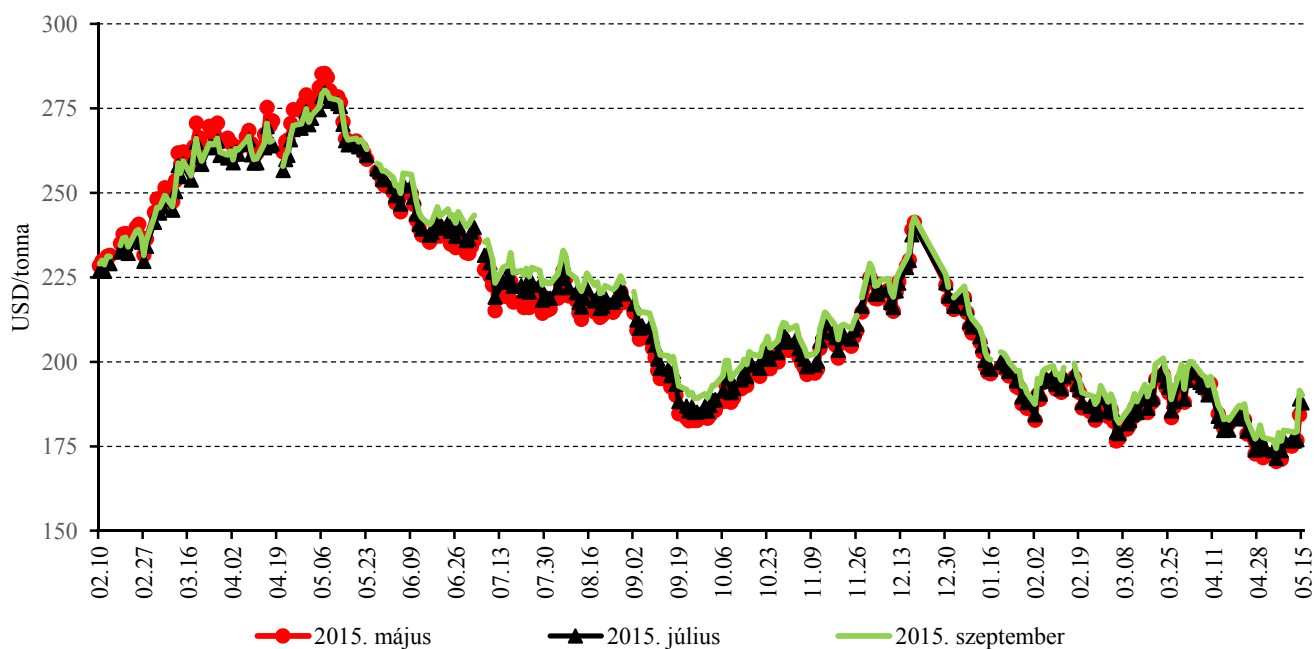
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

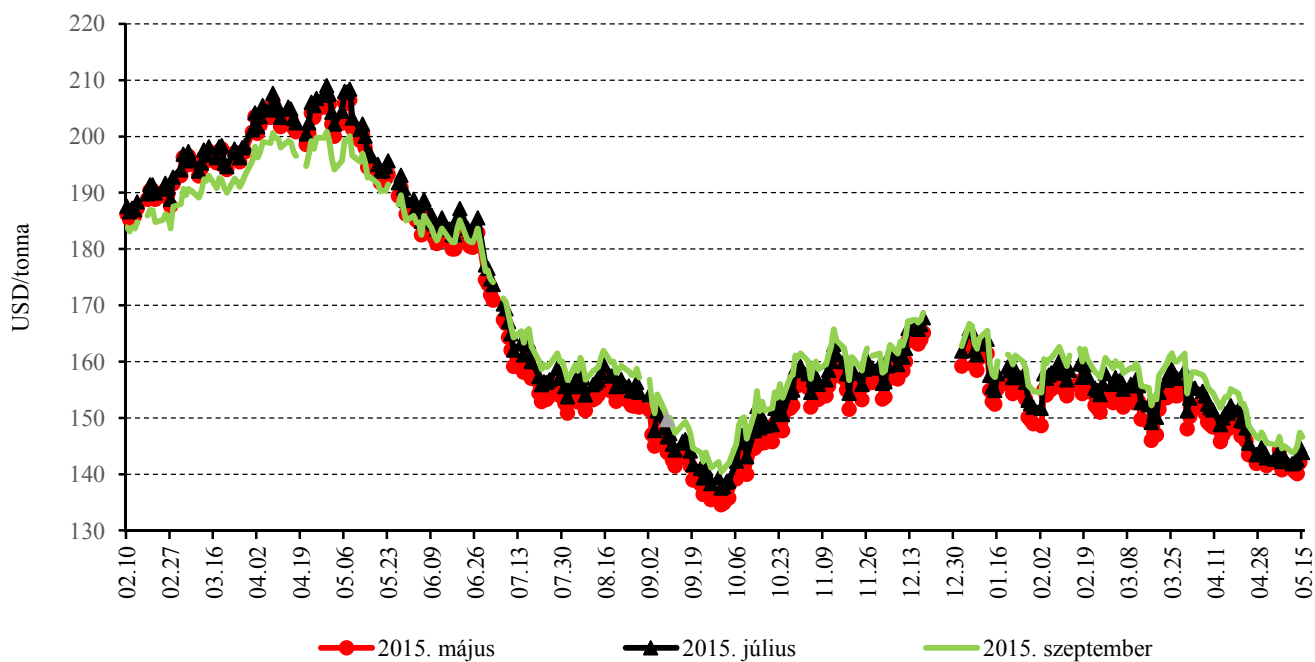
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

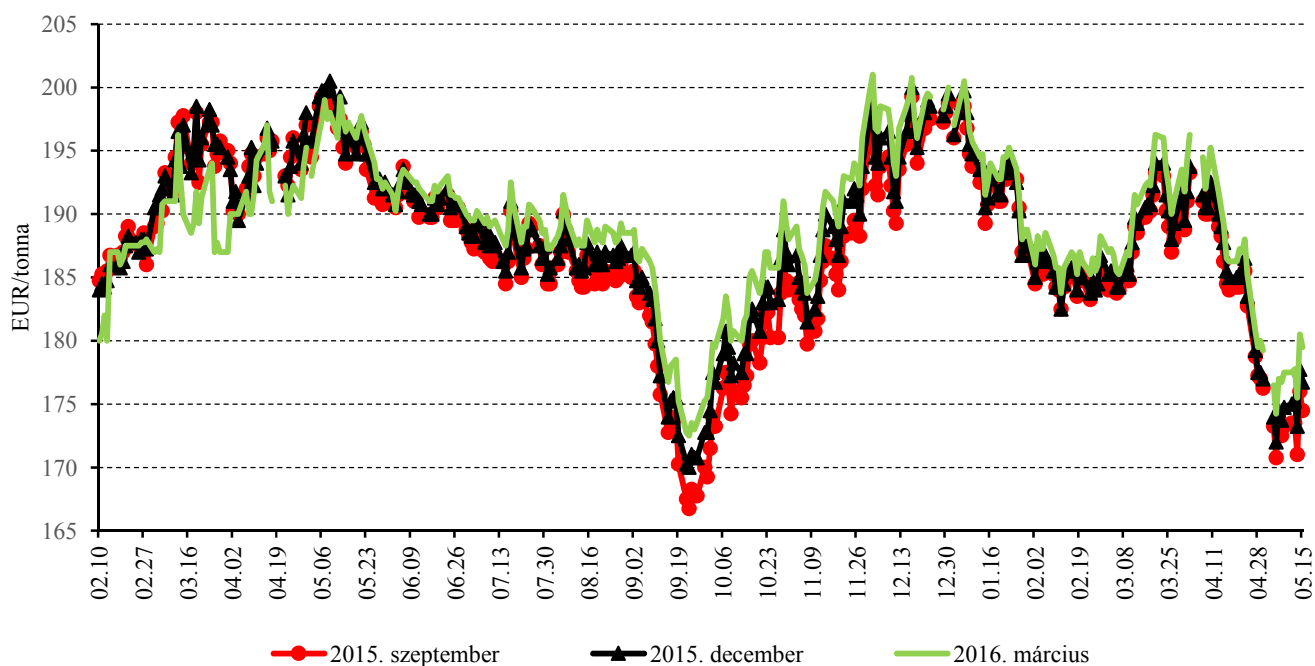
Forrás: CME/CBOT

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

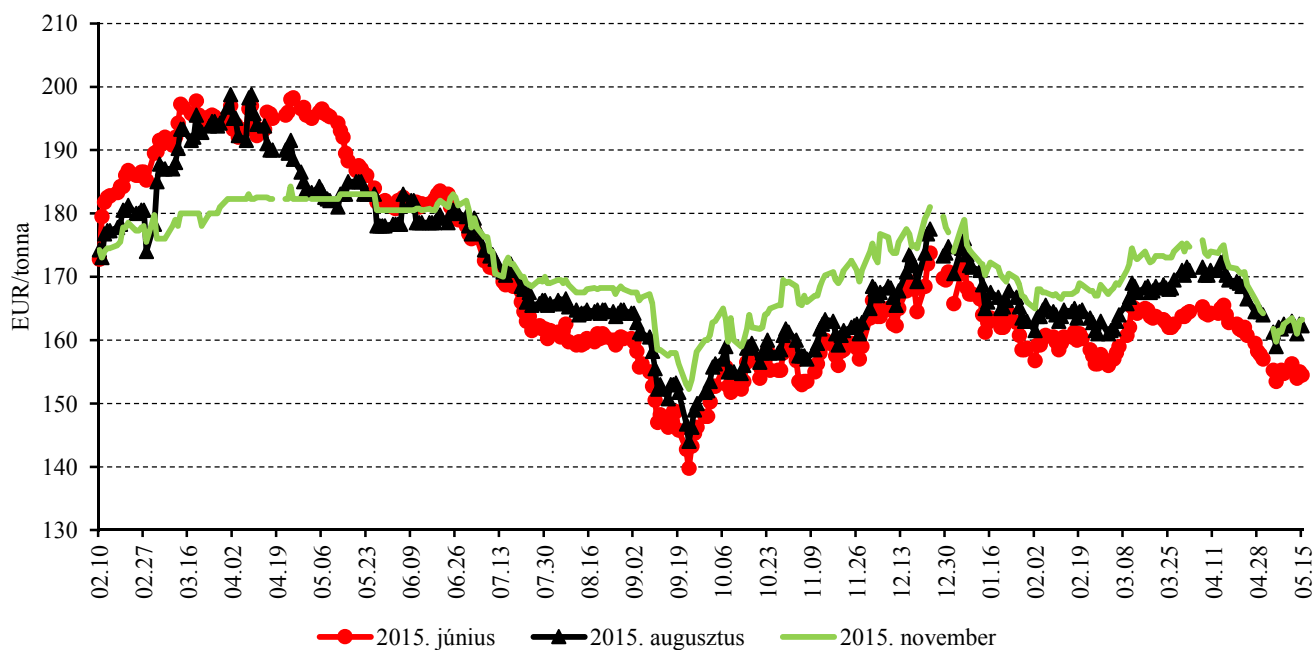
Forrás: CME/CBOT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2015. május 15.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2015. szeptember	175	53 495	2015. július	188	50 664
2015. december	177	54 184	2015. szeptember	190	51 298
2016. március	180	55 028	2015. december	195	52 747
2016. május	182	55 717	2016. március	201	54 153
2016. szeptember	186	56 867	2016. május	204	55 087
2016. december	189	57 940	2016. július	206	55 680
KUKORICA					
2015. június	155	47 364	2015. július	144	38 822
2015. augusztus	162	49 739	2015. szeptember	147	39 564
2015. november	163	50 046	2015. december	151	40 649
2016. január	165	50 506	2016. március	155	41 796
2016. március	167	51 042	2016. május	158	42 562
2016. június	169	51 809	2016. július	160	43 242

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2015. 05. 15. (százalék)	2015. 05. 08. (százalék)
Búza	2015. július	187,74	31,4	28,0
Kukorica	2015. július	143,86	21,2	21,4
Szójabab	2015. július	350,31	16,2	15,4
Szójadara	2015. július	334,24	20,6	-

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2015. május 12.)

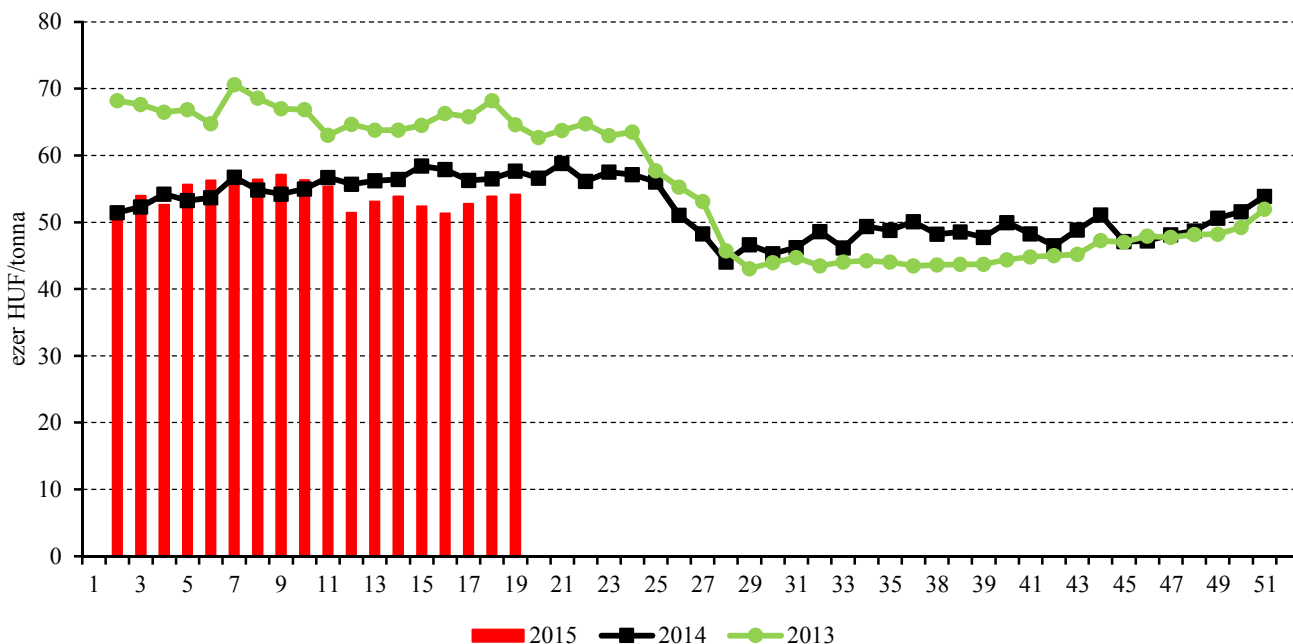
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	63 109	92 494	111 094	4 689	11 288	50 270	157 880	55 437	76 314	41 231	40 019
Kukorica	314 244	432 176	246 506	15 191	70 421	200 466	336 426	94 343	197 815	93 007	94 503
Szójabab	232 697	274 707	119 732	3 278	7 233	80 444	118 929	57 364	118 130	87 069	35 982
Szójadara	100 908	180 466	56 706	145	5 712	53 757	63 440	16 476	50 302	23 660	21 311

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

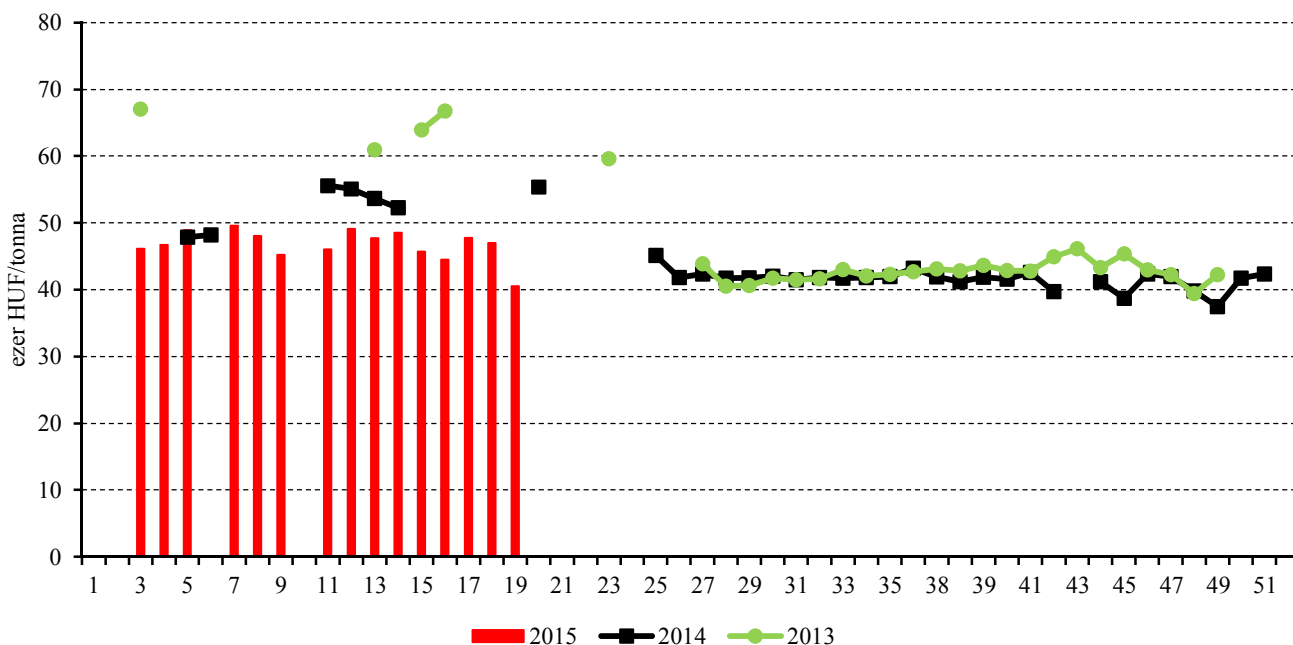
Termelői és kikötői árak

7. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

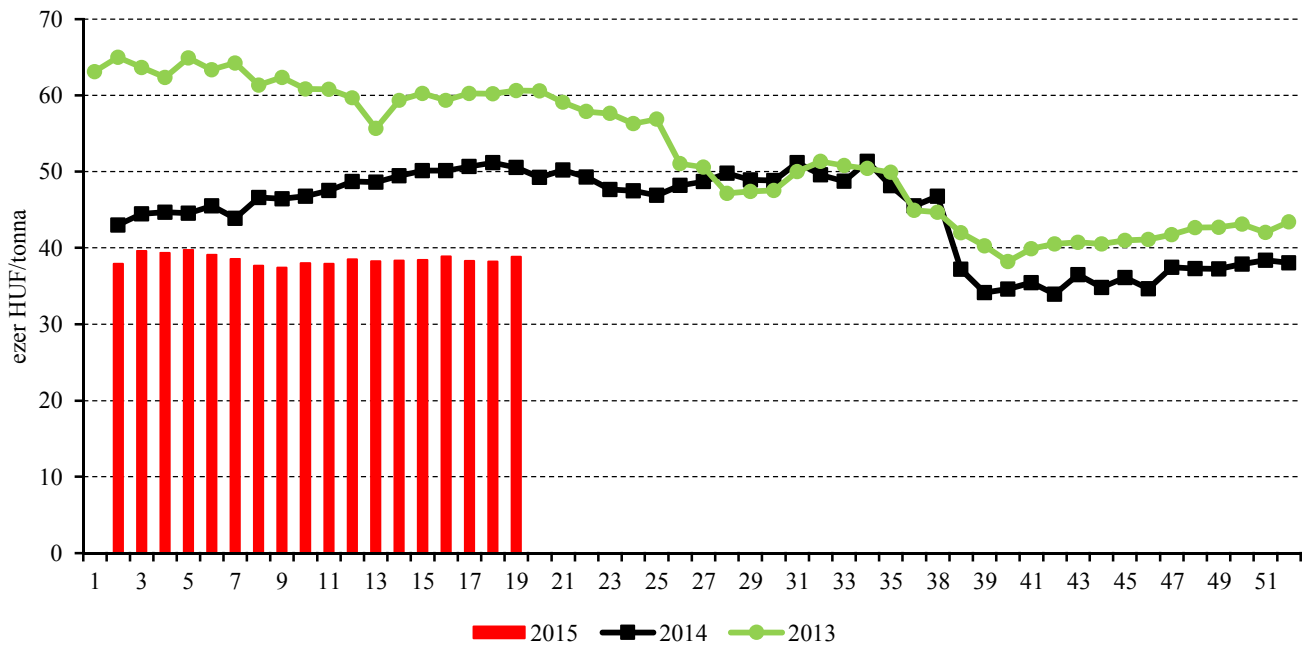
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

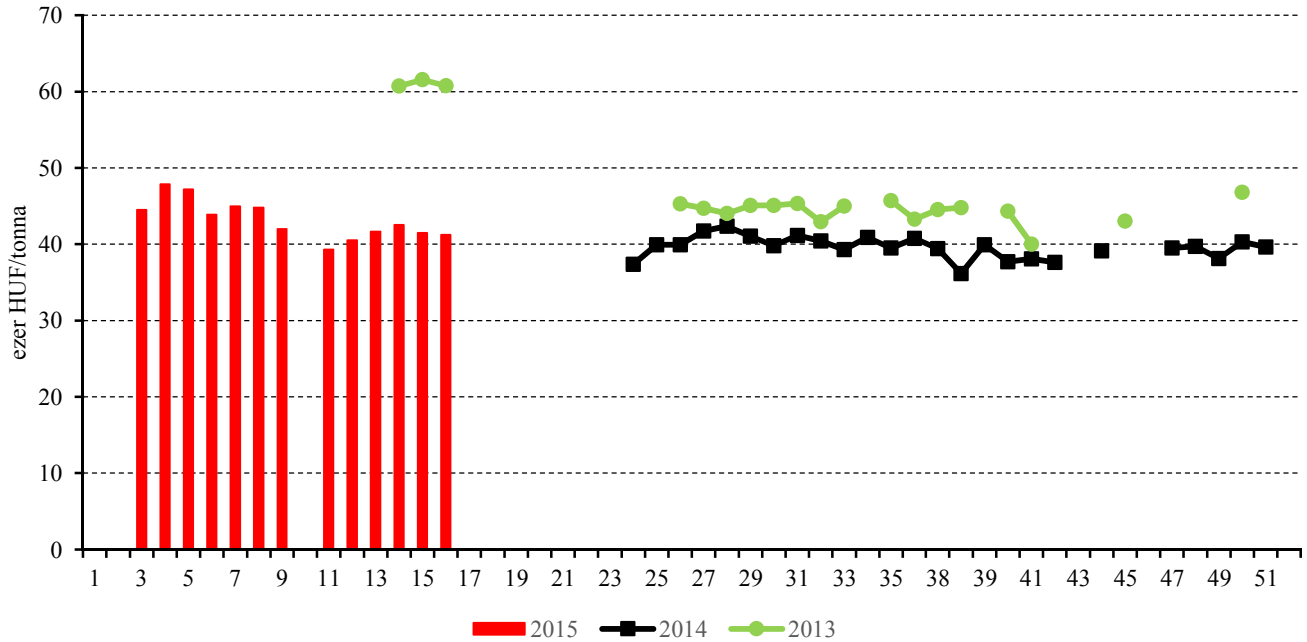
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2015. 04. 24.	2015. 04. 30.	2015. 05. 08.	2015. 05. 15.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	233	219	-	-
	Franciaország, FOB Rouen, 10,5%	USD/tonna	190	197	185	193
	Németország, FOB 12%	USD/tonna	207	212	-	-
	Oroszország 12,5% FOB	USD/tonna	215	219	205	192
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	211	215	190	198
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	212	201	214	211
KUKORICA	USA, FOB Gulf, No. 2	USD/tonna	172	168	175	178
	Franciaország, FOB Bordeaux	USD/tonna	174	176	175	178
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	174	173	173	171
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	171	164	169	175
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	174	172	169	168
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	195	198	193	192
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	182	182	180	181
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	-	-	-	-

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		2015. 16. hét	2015. 17. hét	2015. 18. hét	2015. 19. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	159	159	159	148
	Németország, DEPSILO Hamburg	184	-	180	181
	Franciaország, DELPORT Rouen	178	172	172	167
	Románia, DEPSILO Banat	168	172	173	170
TAKARMÁNY- BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	148	148	148	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	179	-	175	175
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	156	151	147	143
	Románia, DEPSILO Oltenia	-	-	161	160
	Egyesült Királyság, FGATE	162	158	153	151
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	130	141	141	141
	Németország, DEPSILO Hamburg	180	-	179	179
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	156	152	149	151
	Románia, DEPSILO Oltenia	135	155	158	134
TAKARMÁNY- ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	-	-	-	-
	Németország, DEPSILO Hamburg	166	-	159	160
	Franciaország, DELPORT Rouen	179	173	164	168
	Románia, DEPSILO Muntenia	-	-	-	-
	Egyesült Királyság, FGATE	155	153	149	147

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

	Kiszerezés	Mértékegység	2014. 19. hét	2015. 18. hét	2015. 19. hét	2015. 19. hét/ 2014. 19. hét (százalék)	2015. 19. hét/ 2015. 18. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	601	519	132	22	25
		HUF/kg	77	73	73	95	100
	zsákos	tonna	1525	1457	643	42	44
		HUF/kg	77	76	77	100	101
	zacskós	tonna	955	485	54	6	11
		HUF/kg	83	88	93	113	107
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	16	12
		HUF/kg	89	87
	zacskós	tonna	39	42	4	11	10
		HUF/kg	92	95	90	99	95
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	429	333	32	7	10
		HUF/kg	76	72	73	97	101
	zsákos	tonna	470	470	213	45	45
		HUF/kg	77	75	75	98	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	31	43	44	144	103
		HUF/kg	86	83	84	98	102
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	66	44	4	5	8
		HUF/kg	92	96	93	101	97

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2014. március	2015. február	2015. március	2015. március/ 2014. március (százalék)	2015. március/ 2015. február (százalék)
Brojlertáp	tonna	6 380	6 700	6 669	105	100
	HUF/tonna	94 902	89 399	91 524	96	102
Hízósertéstáp	tonna	7 231	7 966	7 670	106	96
	HUF/tonna	77 600	74 052	74 289	96	100

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2014. január-február	2015. január-február	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	383,93	223,14	58,1
	10039000 Árpa, nem vető	26,79	102,73	383,4
	10059000 Kukorica, nem vető	556,44	694,63	124,8
Import	10019900 Búza, nem vető	118,10	243,40	206,0
	10039000 Árpa, nem vető	6,16	7,40	120,1
	10059000 Kukorica, nem vető	40,50	8,60	21,23

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2013. július 1.- 2014. május 13.	2014. július 1.- 2015. május 12.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	25 665	28 439	90,24
	Árpa	5 271	8 013	65,78
	Kukorica	2 402	2 943	81,61
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 457	2 373	61,39
	Árpa	29	59	49,15
	Kukorica	12 706	8 027	158,29

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		727	719	721	705	709	706
Felhasználás		716	717	709	711	696	712
Export		162	155	152	151	157	159
Import		162	155	152	151	157	159
Zárókészlet		201	203	199	194	191	184
KUKORICA							
Termelés		996	990	994	951	980	964
Felhasználás		977	990	971	969	958	969
Export		118	120	118	119	115	119
Import		118	120	118	119	115	119
Zárókészlet		193	192	198	181	190	186

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A dél-amerikai betakarítás, a nagy világpiaci készletek és az ígéretes 2015/2016. gazdasági évi terméskilátások nyomás alatt tartották a szójabab piacát 2015. május első felében. A termés fronthavi jegyzése 350 dollár (USD)/tonnára csökkent a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) május 15-én. A világ szójabab-termelésének felét adó déli féltekén még a 2014/2015. gazdasági év termését aratják, miközben az északon a következő szezon vetési munkálatai zajlanak. Az USA agrárminisztériuma (USDA) májusi prognózisában közzétette a 2015/2016. évi szezonra vonatkozó várakozásait, amely szerint az előzőhöz hasonlóan 317 millió tonna szójababot takaríthatnak be. Noha az olajütők felhasználása 266 millió tonnára nő a várakozások szerint (+4,6 százalék), és a világpiacon is több termés fordulhat meg az új szezonban (+4-5 százalék), a rekordközeli termés a tartalékok további gyarapodását teszi lehetővé, és a 2015/2016. gazdasági év végén 96 millió tonna (+12,5 százalék) maradhat a raktárakban. A világ legnagyobb termelőjének számító USA-ban 104,8 millió tonna kibocsátást valószínűsítene az elemzők, amelyből – hasonlóan a folyó szezonhoz – 48 millió tonnát szállíthatnak a nemzetközi piacra. A világpiaci forgalom növekedését Kína fokozódó szükséglete táplálja, és a távolkeleti ország 77,5 millió tonna (+5,4 százalék) importjával továbbra is a nemzetközi kereskedelemben kerülő mennyiség kétharmadát veheti fel. Tekintettel arra, hogy a gyenge brazil *real* a dél-amerikai terményt jelentős előnyhöz juttathatja a világpiacon az USA-ból származóval szemben, az importőrök növekvő szükségletét az Egyesült Államok helyett Brazília biztosíthatja. A várakozások szerint ugyanis a dél-amerikai ország közel 50 millió tonna áruval jelenhet meg a világpiacon a 2015/2016. gazdasági évben (+9 százalék), ezzel visszaszerezheti az USA-tól az első helyet a világ szójababexportőrei között. A második legnagyobb szójababimportőrnek számító Európai Unió behozatala az előrejelzés szerint 12,8 millió tonna maradhat a következő szezonban. Az immár 16 tagot számláló *Donau Soja* szövetség országaiban¹ 20 százalékkal 3,1 millió hektárra nőhet a növény vetésterülete az idén, amelyről

a tavalyinál 21 százalékkal több, azaz 7,5 millió tonna szójababot takaríthatnak be. A teljes kibocsátás több mint felét, azaz 4,2 millió tonnát Ukrajna adhatja, ahol az olajnövény-ágazat dinamikus fejlődése várható a következő években. Magyarországon a Nemzeti Agrár-gazdasági Kamara (NAK) 2015. május 19-i tájékoztatása alapján a gazdák túlteljesítették a tervet, az előirányzott 63 ezer hektár helyett ugyanis 65,4 ezer hektáron vetették el a magot.

Napraforgómag

Az USA agrárminisztériuma a napraforgómag globális termelését az előző szezonéval megegyező 40 millió tonnára jelzi a 2015/2016. gazdasági évre. A világ legnagyobb napraforgómag-termelőjének számító Ukrajnában a 2014. évinél kisebb termésre van kilátás az USDA és az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség szerint, 10 millió tonna mag kerülhet az idén a tárolókba. Tekintettel arra, hogy a szovjet utódállamban előállított napraforgóolaj iránti világpiaci kereslet továbbra is erős, a belföldi feldolgozók erősödő alapanyagszükséglete miatt kissé emelkedett a napraforgómag belpiaci ára május közepén a hónap elejihez képest. A növényolajok fokozódó kereslete és a fekete-tengeri térség szűkös napraforgómag-készlete is hozzájárult ahhoz, hogy a napraforgóolaj ukrainai kikötői ára 865 dollár/tonnára emelkedett május közepén. Úgy tűnik mindez pozitív hatást gyakorolt a napraforgómag jegyzésére a Budapesti Értéktőzsdé (BÉT) árupiaci szekciójában, ahol az újtermésű napraforgómaggal (2015. októberi határidő) 100 ezer forint/tonna áron kereskedhettek. A fizikai piacon egyre kevesebb olajmag forog. Az AKI PÁIR adatai szerint a napraforgómag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára átlagosan 107-108 ezer forint/tonna volt május elején. A NAK információi alapján a napraforgómagot a tervezett 628 ezer hektárnál nagyobb területen, közel 630 ezer hektáron vetették el 2015. május 19-ig a gazdák.

Repcemag

Az USDA elemzői a vetésterület csökkenése miatt a repcemag globális kibocsátását 68,1 millió tonnára jelzik a 2015/2016. gazdasági évre, szemben az egy évvel

¹ Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Németország déli területei, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Svájc, Olaszország északkeleti térsége, Lengyelország déli tartományai, Bulgária, Cseh Köztársaság, Moldova valamint Ukrajna délnyugati területei

korábbi 71,7 millió tonnával. Bízhatóak a világ legnagyobb repcemagtermelőjeként számon tartott Európai Unió 2015. évi terméskilátásai. A francia *Tallage* piac-
elemző vállalat a tavalyi rekordnál 8,5 százalékkal kevesebb, azaz 21,9 millió tonna repcemag betakarítását valószínűsíti az idén. A termésnövekedés ellenére a bő-
séges tartalékok miatt 9 százalékkal kevesebb repcemagot, azaz 2,6 millió tonnát importálhat a Közösség, csakúgy, mint Kína. Az ázsiai ország a világ elsőszámú repcemagimportőreként 3,6 millió tonna terményt (-12 százalékkal) vásárolhat a nemzetközi piacról. Mindez ne-

gátívan befolyásolhatja világ vezető exportőrének számító Kanada *canola* exportját (-7 százalékkal) az új szezonban, ahol a termés előre láthatóan 5 százalékkal csökken. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 350 euró/tonna körül hullámzott a termény augusztusi jegyzése, miközben a BÉT-en 102 ezer forint/tonnára emelkedett május közepén. Magyarországon a repcemag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára átlagosan 105 ezer forint/tonna volt május elején az AKI PÁIR adatai szerint.

Agrárpolitikai Hírek

- Egy héttel meghosszabbították az egységes kérelem benyújtási határidejét, a gazdálkodók így május 22-ig nyújthatják be szankciómentesen a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztés Hivatalhoz (MVH) az idei kérelmeiket. Mivel a beadási határidő módosul, a kérelmek szankció-

mentes módosításának a határideje is megváltozik június 15-re. A határidők be nem tartása esetén elvonásra kerülhet sor, amely a támogatás napi egy százalékkal történő csökkenését jelenti.

- A mezőgazdasági kistermelők 500-1250 eurós éves átalánytámogatására augusztus 15-ig lehet bejelentkezni. A támogatási előlegre az idén is október 16-tól számíthatnak a gazdák.

14. táblázat: Az olajmagok termelői ára Magyarországon

	2015. 19. hét	2015. 19. hét/ 2015. 18. hét (százalék)	2015. 19. hét/ 2014. 19. hét (százalék)
Napraforgómag	107 720	100	106
Repcemag	105 003	94	85

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

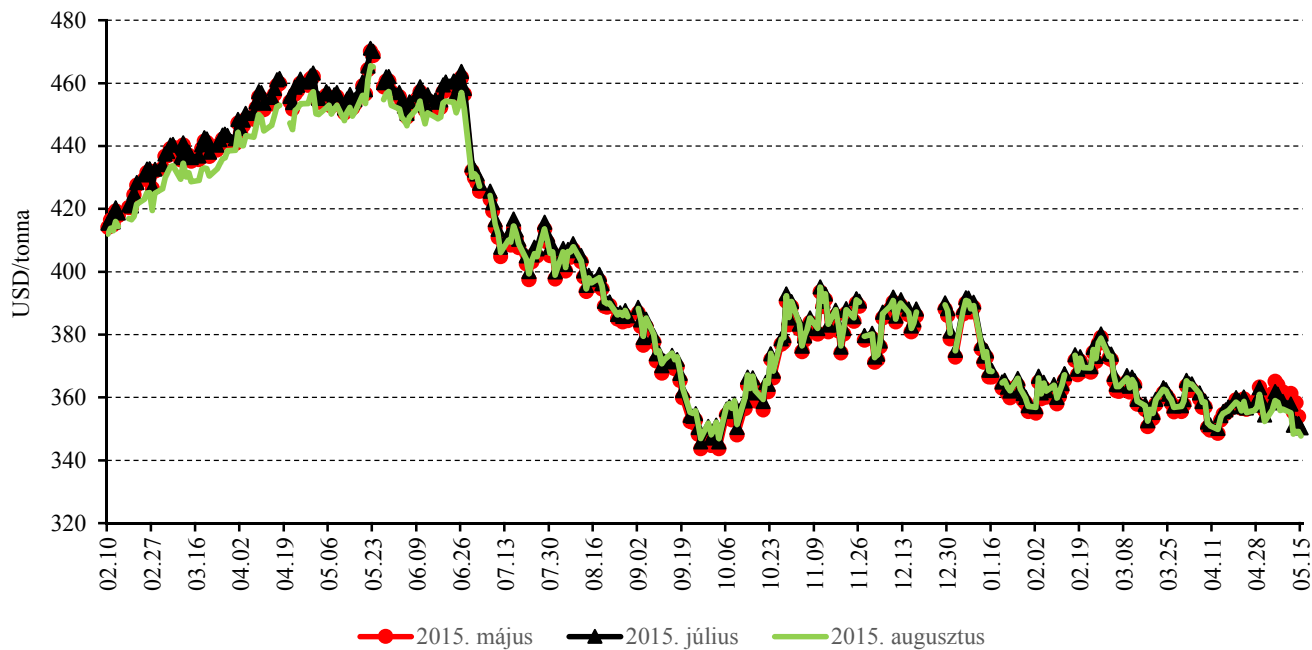
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 05. 13.	2015. 05. 14.	2015. 05. 15.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2015. október	HUF/tonna	100 000	100 000	100 000
	Repcemag	2015. augusztus	HUF/tonna	101 000	101 000	102 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2015. augusztus	EUR/tonna	356	355	354
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2015. július	USD/tonna	352	352	350

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

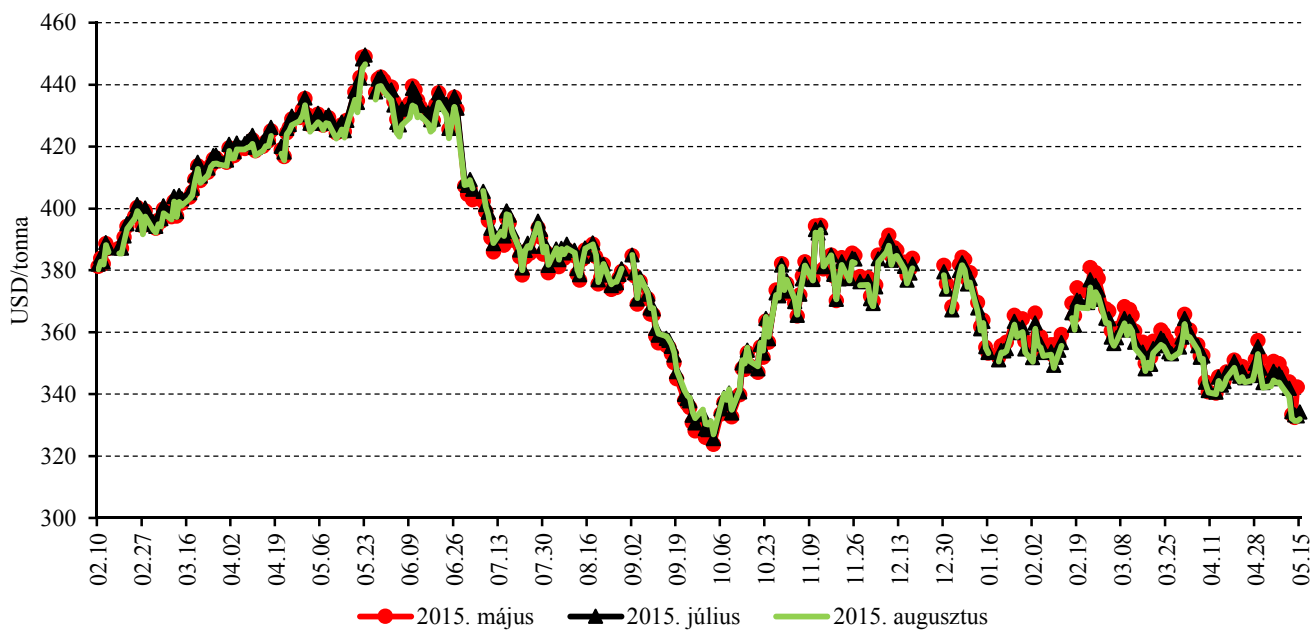
Az olajmagok és származékaik jegyzése

11. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

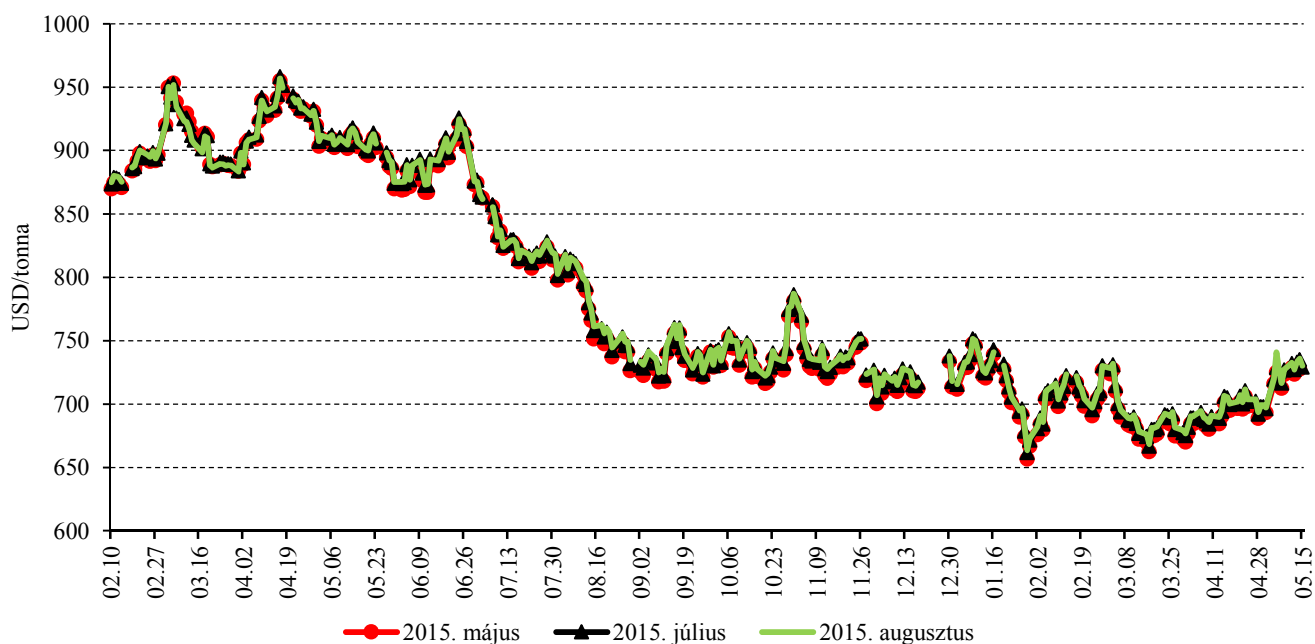
Forrás: CME/CBOT

12. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

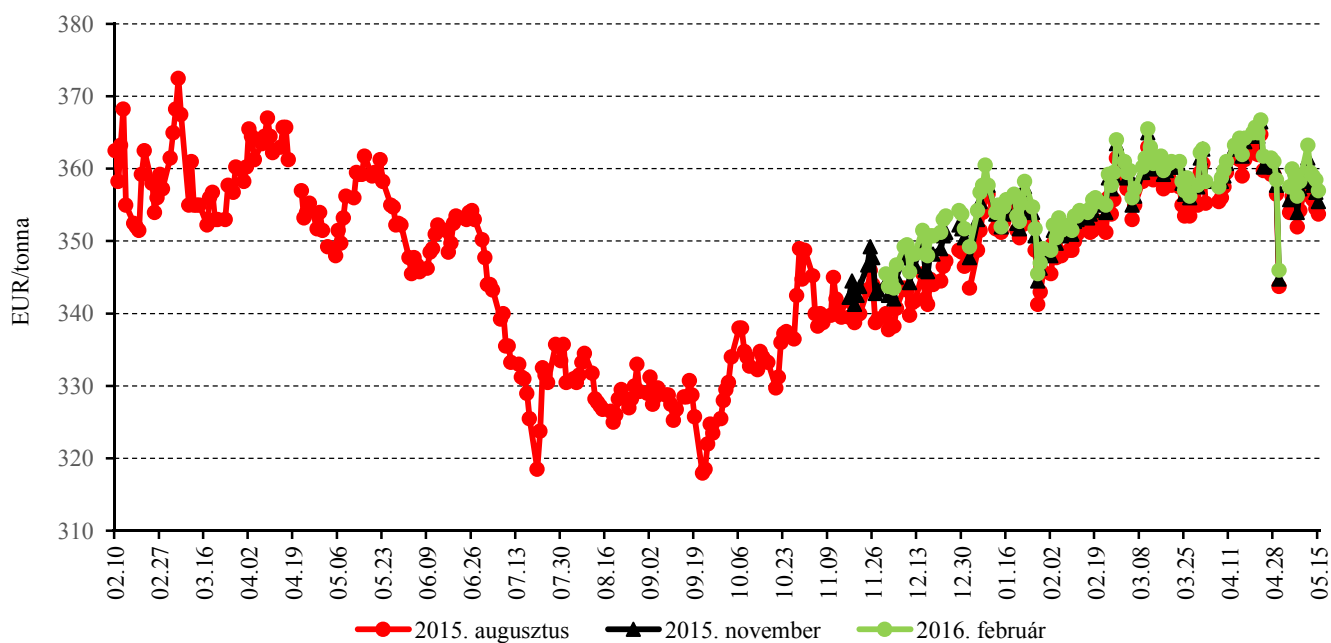
Forrás: CME/CBOT

13. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

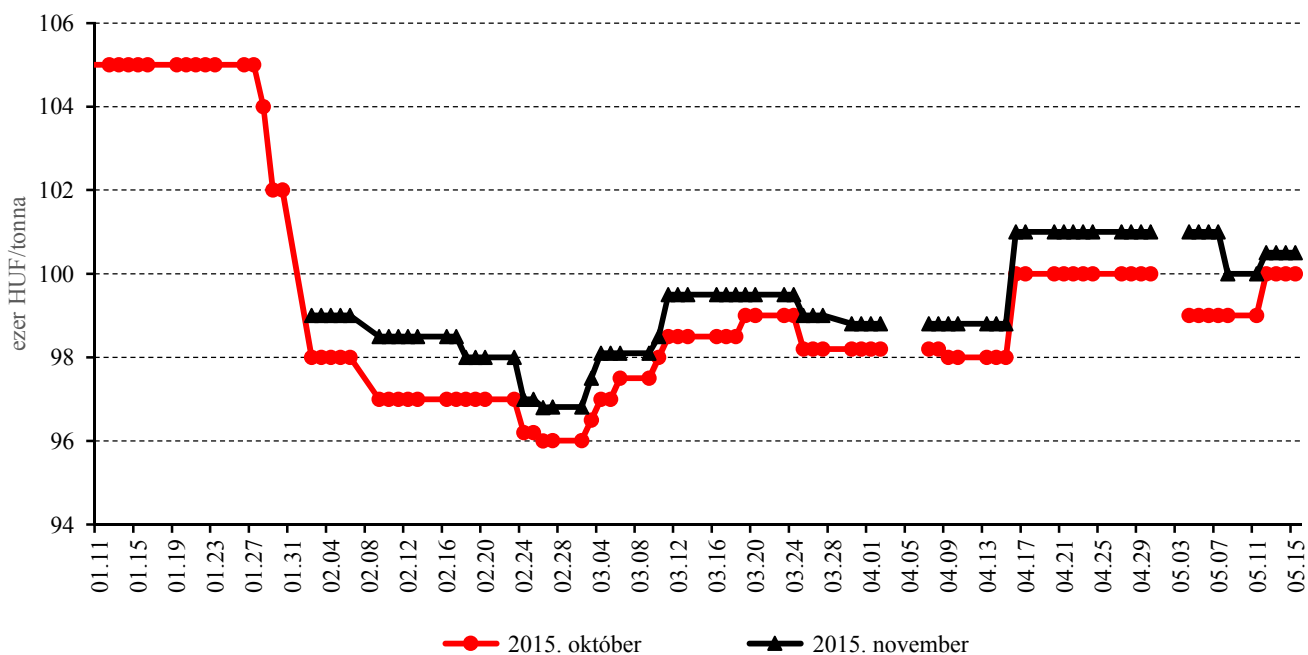
Forrás: CME/CBOT

14. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

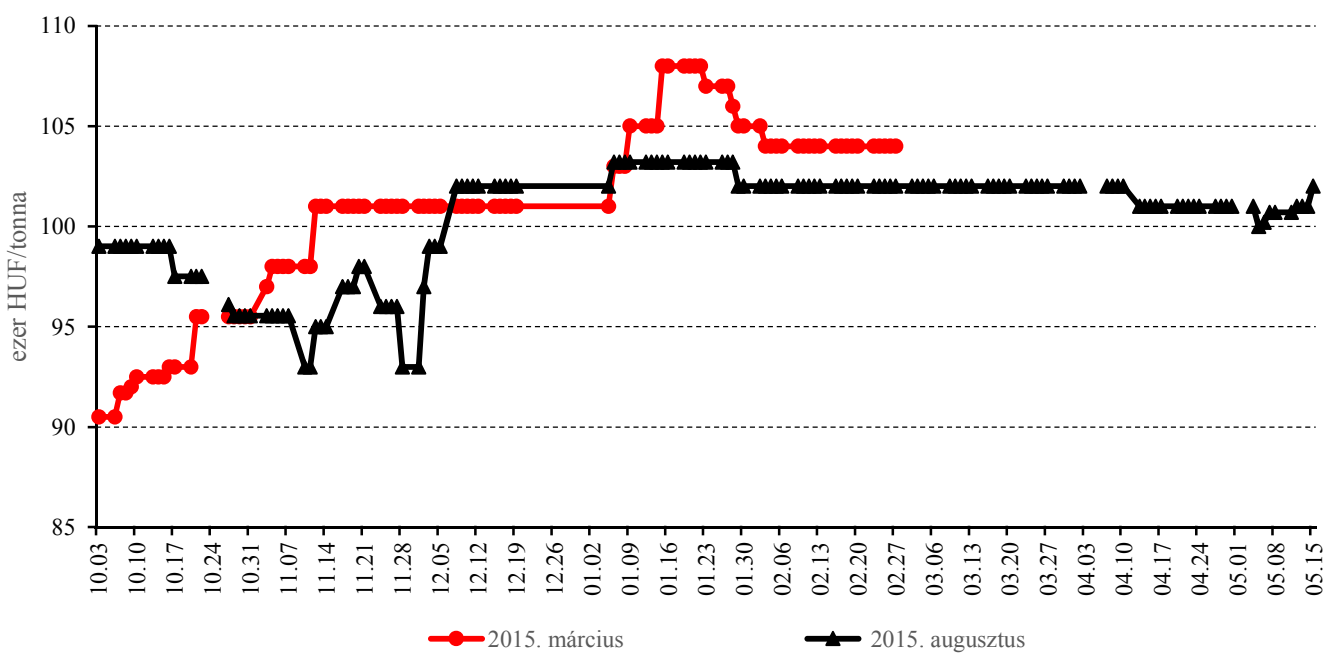
Forrás: Euronext/MATIF

15. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2015. május 15.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2015. augusztus	354	107 207
	2015. november	356	107 738
	2016. február	357	108 192
	2016. május	357	108 268
	2016. augusztus	348	105 465
	2016. november	352	106 677
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2015. július	350	101 693
	2015. augusztus	348	102 153
	2015. szeptember	344	102 069
	2015. november	343	100 523
	2016. január	346	99 876
	2016. március	348	100 377
SZÓJADARA	2015. július	334	101 478
	2015. augusztus	332	100 820
	2015. szeptember	330	100 413
	2015. október	327	99 974
	2015. december	328	98 972
	2016. január	328	99 066

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

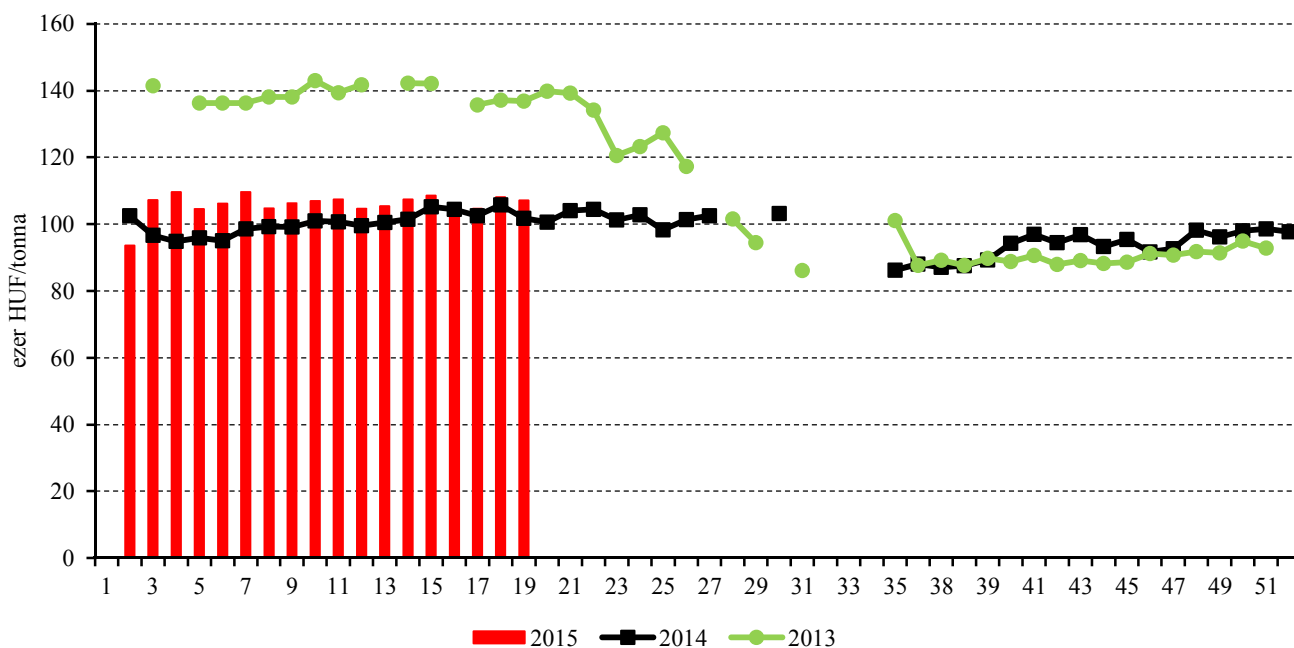
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2015. május 12.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	798	244 920
Napraforgóolaj (finomított)		893	274 096
Szójaolaj (nyers)		713	218 816
Szójaolaj (finomított)		768	235 707
Napraforgódara	Ausztria	220	75 242
Repcedara		245	67 564

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

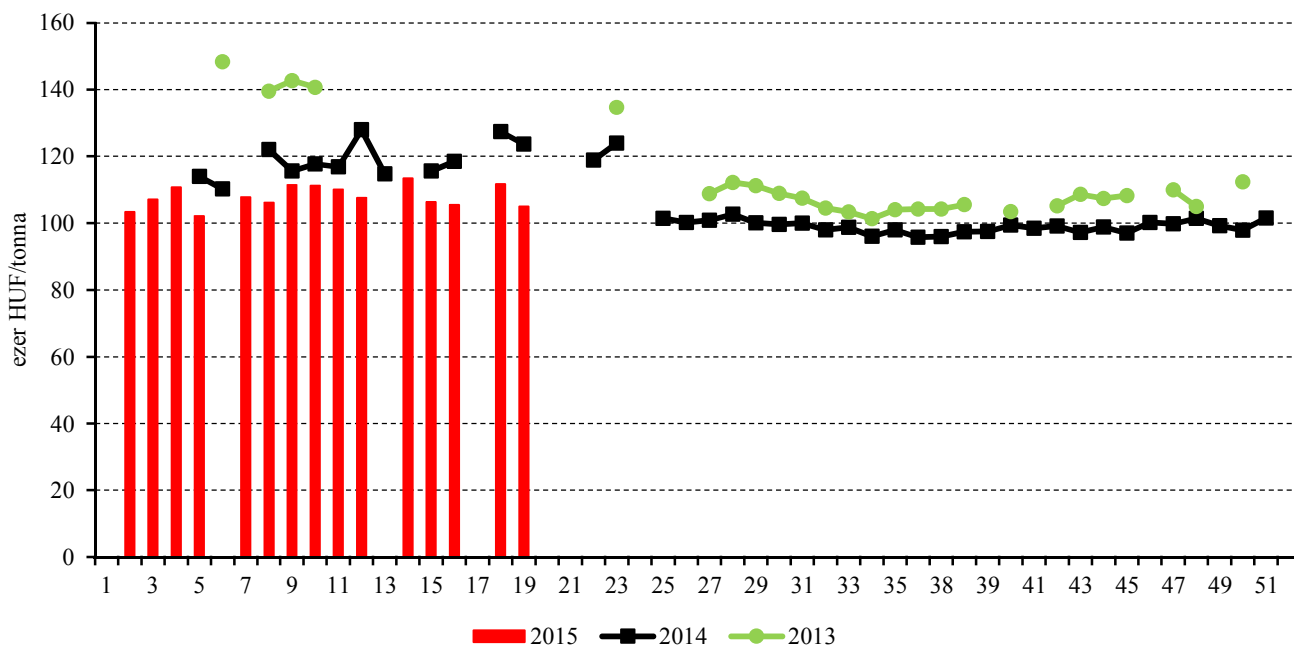
Termelői és kikötői árak

17. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2015. 04. 24.	2015. 04. 30.	2015. 05. 08.	2015. 05. 15.	
SZÓJA	BAB	USA FOB Gulf	387	387	395	385
		Brazília FOB Paranagua	380	388	383	371
		EU CIF, USA-ból	395	n.a.	n.a.	n.a.
		EU CIF Brazíliából	409	n.a.	n.a.	n.a.
		Ukrajna FOB	410	415	415	415
	DARA	EU CIF Rotterdam	391	n.a.	n.a.	n.a.
OLAJ	EU FOB Rotterdam	756	778	787	795	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	410	430	424	427
		EU, 00 CIF Hamburg	407	n.a.	n.a.	n.a.
	DARA	Ukrajna FOB	390	390	408	410
	OLAJ	EU FOB Hamburg	263	n.a.	n.a.	n.a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	756	764	762	780
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	420	n.a.	n.a.	n.a.
	DARA	Franciaország CIF	255	n.a.	n.a.	n.a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	860	870	885	915
		Fekete-tenger FOB	770	n.a.	n.a.	n.a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	660	n.a.	n.a.	n.a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2014. 19. hét	2015. 18. hét	2015. 19. hét	2015. 19. hét/ 2014. 19. hét (százalék)	2015. 19. hét/ 2015. 16. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	9747	1 789	1 968	20	110
	HUF/tonna	199 118	216 570	217 663	109	101
Napraforgódara	tonna	15 163	4 132	4 921	32	119
	HUF/tonna	60 874	55 710	59 439	98	107
Nyers repceolaj	tonna	-	-	...
	HUF/tonna	-	-	...
Repcedara	tonna	816	1 460
	HUF/tonna	80 373	64 533

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2014. január-február	2015. január-február	Változás (százalék)
ezer tonna				
Export	1205 Repcemag	52,12	77,40	148,5
	1206 Napraforgómag	115,90	67,96	58,63
	2304 Szójadara	5,41	12,12	224,02
Import	1205 Repcemag	11,37	10,09	88,74
	1206 Napraforgómag	28,36	10,20	35,96
	2304 Szójadara	59,22	61,16	103,27

Forrás: KSH

21. táblázat: **A világ olajmagnyerlege**

	USDA		Oil World	
	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}
SZÓJABAB				
Termelés	317	317	282	316
Felhasználás	254	266	238	253
Export	118	122	114	119
Import	114	120	114	118
Zárókészlet	86	96	65	90
REPCEMAG				
Termelés	72	68	69	69
Felhasználás	68	67	66	66
Export	14	13	16	14
Import	14	13	16	14
Zárókészlet	7	5	7	7
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	40	40	43	41
Felhasználás	36	37	38	37
Export	2	2	2	2
Import	1	1	2	2
Zárókészlet	2	2	3	3

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World

Bioüzemanyag

A londoni árutőzsdén az ásványolaj jegyzése 45-50 százalékkal volt alacsonyabb 2015 első negyedében, mint 2014 azonos időszakában, ugyanakkor az EU-ban a szezonálisan lanyhább kereslet miatt az ásványolaj felhasználása enyhén csökkent (2014. IV. negyedév: 13,5 millió barrel/nap; 2015. I. negyedév: 13,4 millió barrel/nap). A fosszilis eredetű üzemanyag iránt megnyilvánuló kisebb érdeklődés miatt kevesebb bioüzemanyagra volt szükség ahhoz, hogy a kötelező részarány biztosítva legyen.

A növényolaj-alapú bioüzemanyagok ára is csökkent a vizsgált időszakban, de annak mértéke elmaradt az ásványolajétól, mindössze 20-25 százalék volt. Az ásványolaj árában bekövetkezett nagyobb arányú esés következtében a fosszilis alapú termékek és a bioüzemanyagok ára közötti különbség nőtt.

Nagy-Britanniában 37 ezer tonna volt a biodízel felhasználása 2015 februárjában, ami az elmúlt két év legalacsonyabb szintje. Németországban, 2015 januárjában 168 ezer tonna zsírsav-metil-észtert (*FAME*) keverték be a fosszilis alapú üzemanyagba, míg 2014 decemberében 190 ezer tonnát.

A biodízel előállítási költségét elsősorban a növényolajok (repceolaj, szójaolaj, pálmaolaj) ára határozza meg. Az európai biodízel-előállító üzemek számára a legfontosabb alapanyag a repceolaj, amelynek ára 10-11 százalékkal csökkent a megfigyelt időszakban. Az alapanyag és a biodízel ára között a szűkülő árrés rontotta a biodízel-termelés jövedelmezőségét. Az üzemek a viszonylag gyenge kereslet és az előző évről áthúzódó magas készletek miatt nem tudták továbbhárítani veszteségeiket a késztermék árába.

A repceolaj-alapú biodízel iránti kereslet élénkülésére a második negyedévben sem lehet számítani, mivel a folyamatosan emelkedő hőmérséklet teret nyit a második generációs vagy más magas dermedéspontú alapanyagok (pálmaolaj) használatának. A második generációjú termékek használatát a kétszeres elszámolás lehetősége teheti vonzóvá. E termékek ára is nyomást gyakorol az ásványolaj és a biodízel alacsony ára. A + 5 °C-os dermedéspontú használt sütőolajból előállított metil-észter (*UCOME*) ára 2015 áprilisában 840-870 euró/tonna között mozgott a nyugat-európai kikötőkben (2014. április: 970 euró/tonna). A vágóhídi hulladékzsírból előállított + 5 °C-os dermedéspontú metil-észter

(*TME*) ára (*FOB*) 820-850 euró/tonna volt. (2014. április: 950 euró/tonna; 2015. január: 790 euró/tonna) E termékek árcsökkenése a növényolaj-alapú biodízelhez viszonyítva kisebb mértékű volt (8-10 százalék), ami az irántuk megnyilvánuló valamivel élénkebb érdeklődést tükrözi.

Németországban 2015. január 1-től az üvegházhatású gáz kibocsátás-megtakarítás mértéke alapján történik a bioüzemanyagok felhasználásának értékelése. Az előzetes becslések alapján ez félmillió tonnával fogja csökkenteni az idén az ország növényolaj-alapú biodízel-felhasználását. Lengyelországban 2015-től vezetik be a második generációs biodízel-termékek kétszeres elszámolásának lehetőségét, ezért csökkenhet az első generációs növényolaj-alapú termékek iránti kereslet. Néhány uniós tagállamban (Finnország, Olaszország) ugyan lesz kvótaemelés, ami növelheti a felhasználást, de az ezekben az országokban jelentkező keresletnövekedés nem fogja kárpótolni a nagy felhasználó országokban bekövetkező keresletcsökkenést.

A biodízel-előállító üzemek a veszteségeiket a termelés során keletkező melléktermékek értékesítése révén csökkenthetik. A biodízel-előállítás legfontosabb melléktermékei a glicerín és a repcedara. A globálisan előállított glicerín kétharmada a klasszikus biodízel, a *FAME*-előállítás mellékterméke. A glicerín ára 2015 áprilisában (*FOB ARA*, min. 80 százalék tisztaságú) 245-250 euró/tonna (2014. április: 250-260 euró/tonna) volt. A termék ára ugyan alacsonyabb, mint az elmúlt év azonos időszakában volt, de január óta már 7-8 százalékkal emelkedett. A szakértők nem számolnak a növényolaj-alapú biodízel előállításának növekedésével, sőt esetleg annak csökkenését is elképzelhetőnek tartják, ezért a melléktermékek szűkülő kínálata a glicerín árának további emelkedését eredményezheti. A glicerín globális előállítása 2014-ben 3,75 millió tonna volt, míg 2015-ben 3,15 millió tonnával számolnak a szakértők.

A repcedara ára 240-250 euró/tonna között mozgott 2015 áprilisában a hamburgi kikötőben (*FOB*), 10-12 százalékkal alacsonyabban, mint az előző év azonos időszakában. A repcedara árváltozásai a glicerínhez hasonlóan alakultak, vagyis ára az év elejétől emelkedő trendet mutatott, de elmaradt az egy évvel korábbi átlagártól. A repcedara ára a szójadara ára is hatással van. A melléktermékek értékesítése javítja a biodízel-

előállító üzemek jövedelmezőségét.

A Nemzetközi Energia Ügynökség (*IEA*) és a Kőolaj-exportáló Országok Szervezete (*OPEC*) a következő hónapokban az ásványolaj árának enyhe emelkedésével számol. Gordon Kwai szakértő úgy ítélte meg, hogy a jelek szerint az *OPEC* stratégiája, amely azon alapult, hogy igyekeznek kiszorítani a piacról a magasabb költséggel termelő versenytársakat, elkezdett működni. Májusban a várakozások szerint már csökkenő amerikai palaolaj-kitermeléssel számolnak. Kwai szerint ez alátámasztja feltételezésüket, amely szerint az olaj árfolyama felfelé mozgó trendben maradhat, amit még a termék árának a nyári szezonális emelkedése is támogat, habár az árak az előző év azonos időszakának szintjét nem fogják elérni. A bekeverőüzemek érdeklődését az javíthatná, ha a metil-észterek, a növényolajok és az ásványolaj között az árkülönbség csökkenne. Az ásványolaj árának enyhe emelkedése, a dollár euróhoz viszonyított erősödése, amely a biodízel árát is enyhén emelhetné, szintén kedvező az előállítók számára.

Az *IEA* szakértői a nyári időszakban a szezonális hatásoknak megfelelően a fosszilis alapú üzemanyagok iránti kereslet erősödésére számítanak, még akkor is, ha a felhasználásuk nem fogja elérni az elmúlt év nyarán

felhasznált mennyiséget. Több fosszilis alapú üzemanyagba több biodízelt kell bekeverni az előírt kötelező mennyiség teljesítéséhez. A nyári meleg hónapokban, amikor a magas dermedéspontú termékek jól használhatóak, ez nem jelenti automatikusan a repceolaj-alapú biodízel iránti érdeklődés javulását.

A gyenge belső kereslet és a nagy átmenőkészletek okozta alacsony biodízelárak miatt a nagy exportáló országok számára az Európai Unió már nem vonzó célpont. Argentína és Indonézia Unióba történő szállításait a dömpingellenes vám is korlátozza. Az *F.O. Licht* közlése szerint az elmúlt évben 659 ezer tonna (*FAME/HVO*) érkezett a Közösségbe, ugyanakkor 2015-re már csak 250 ezer tonnát prognosztizálnak.

Az Európai Unióban az előzetes becslések alapján 2015-ben újra csökken a növényolaj-alapú biodízel előállítása és felhasználása, de meghaladhatja a 2013. évit.

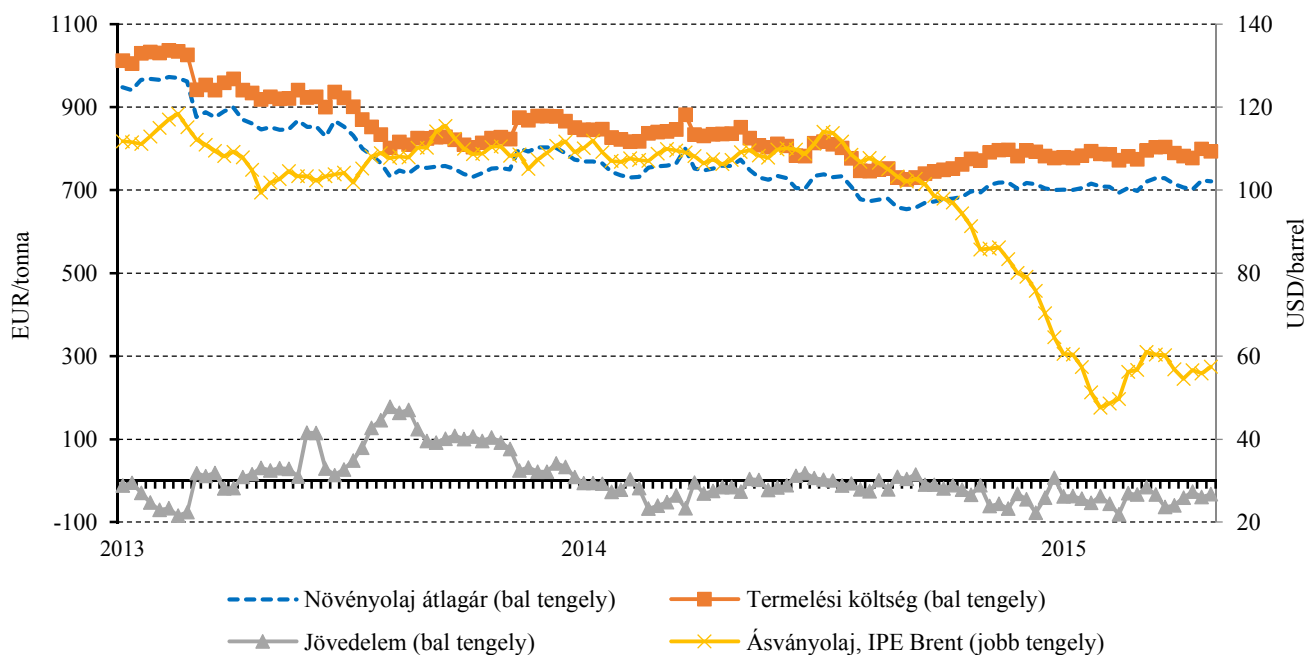
Ez év áprilisában a növényolaj metil-észterek árai a nyugat európai kikötőben (*FOB T2*) a következőképpen alakultak: szójaolaj-metil-észter 740 euró/tonna (2014. április: 813 euró/tonna), pálmaolaj-metil-észter 716 euró/tonna (2014. április: 788 euró/tonna); repceolaj-metil-észter: 750 euró/tonna (2014. április: 822 euró/tonna).

Agrárpolitikai Hírek

- Az Európa Parlament 2015. április 28-i döntése szerint a 2020-ra a közlekedés számára előírt 10 százalékos megújuló energia részarányból maximálisan 7 százalék lesz teljesíthető élelmiszer célra is használható alapanyagokból gyártott bioüzemanyagokkal. A kérdés

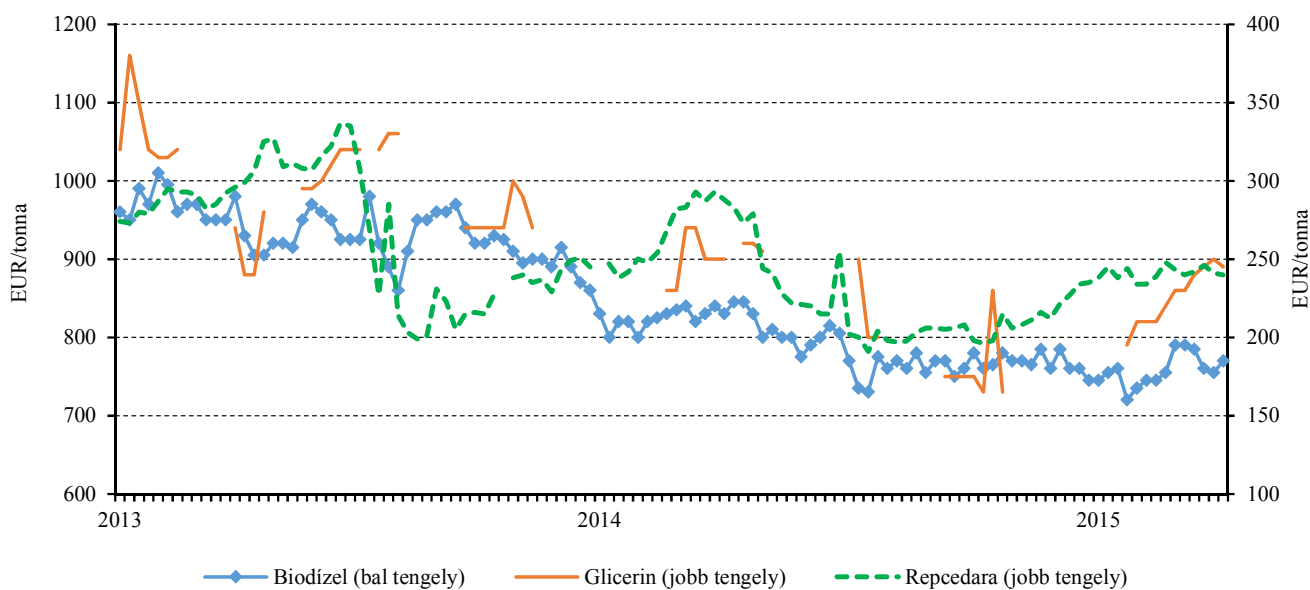
most újra a Tanács elé kerül, mely vélhetően el fogja fogadni a kompromisszumot, így lezárulhat a bioüzemanyagipart bizonytalanságban tartó két és fél éve húzódó vita.

19. ábra: A biodízel-termelés jövedelmezősége és az ásványolaj ára (2013-2015)

Forrás: HGCA, F.O.Licht

20. ábra: A biodízel és két melléktermékének ára (2013-2015)

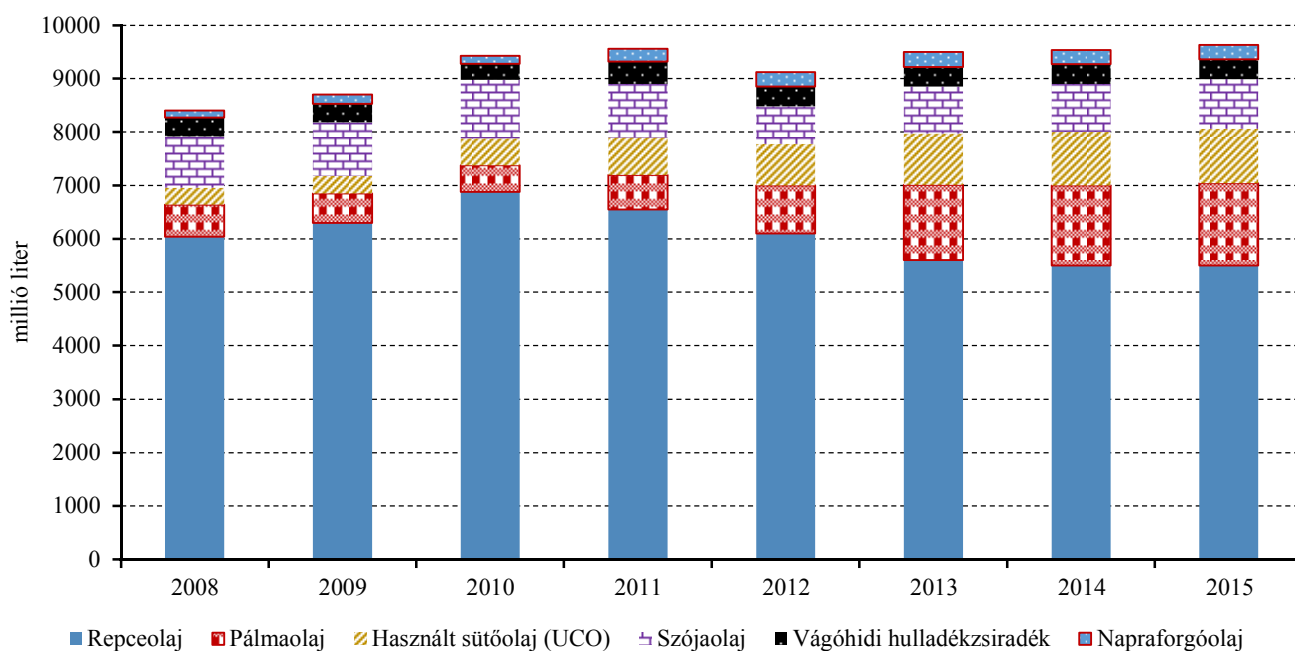
Forrás: F.O.Licht

21. ábra: Az Európai Unió biodizelmérlege (2011-2015)

	ezer tonna				
	2011	2012	2013	2014	2015
Nyitókészlet	784,8	1011,9	1002,4	1001,8	1368,7
Kibocsátás	9440	9944	10734	11844	10745
Import	2845,3	2980,2	1382,9	658,6	250
Felhasználás	11955	12801	11446	11909	11160
Export	103,1	132,8	671,5	226,7	150
Zárókészlet	1011,9	1002,4	1001,8	1368,7	1053,7

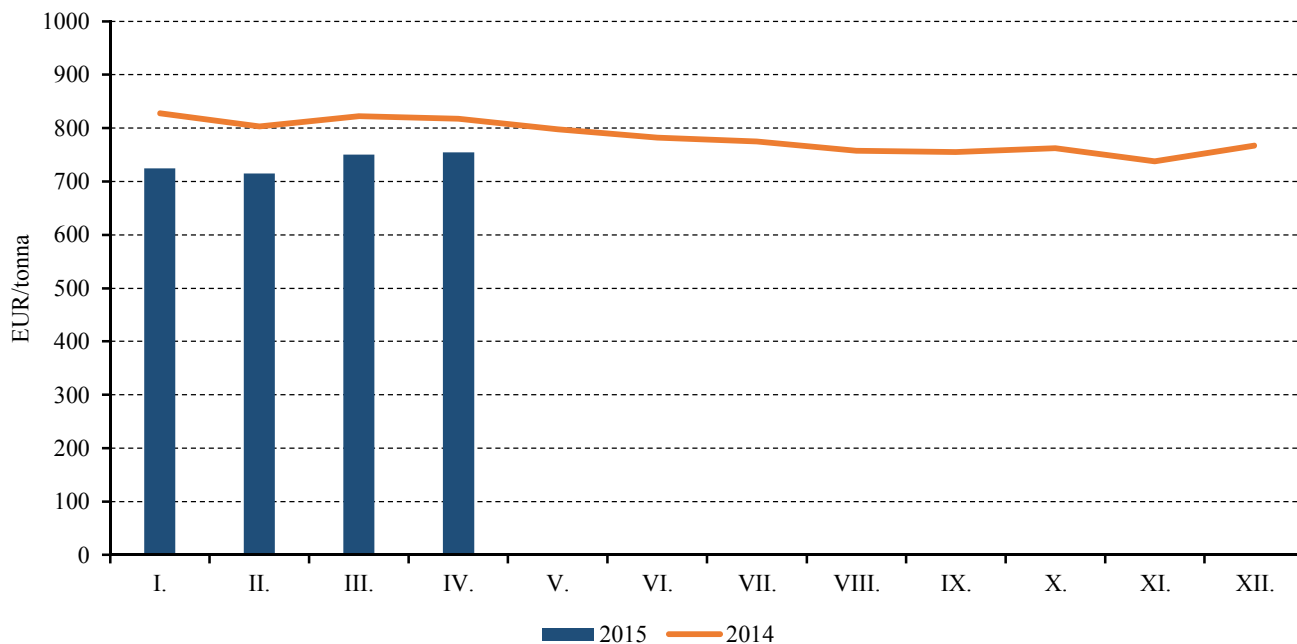
Megjegyzés: A 2015. év becslés
 Forrás: F.O.Licht

22. ábra: A biodizel-előállítás alapanyagai az Európai Unióban (2008-2015)

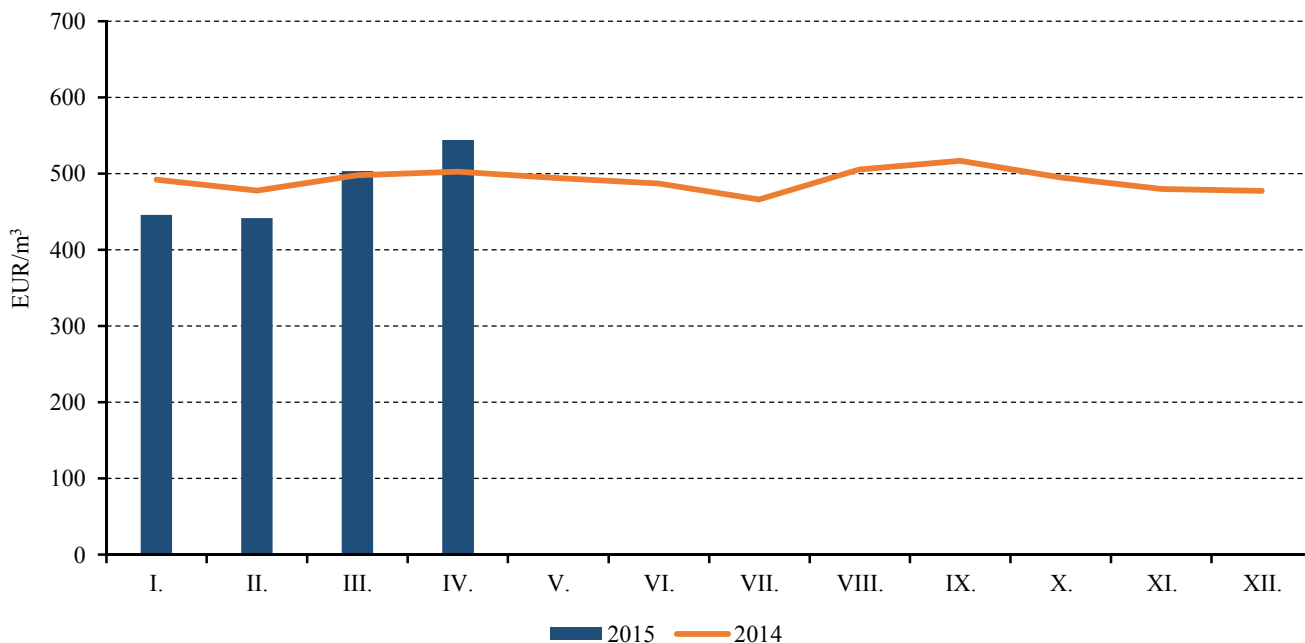
Megjegyzés: A 2015. év becslés
 Forrás: F.O.Licht

23. ábra: A repceolaj-metil-észter ára a nyugat-európai kikötőkben (2014-2015)

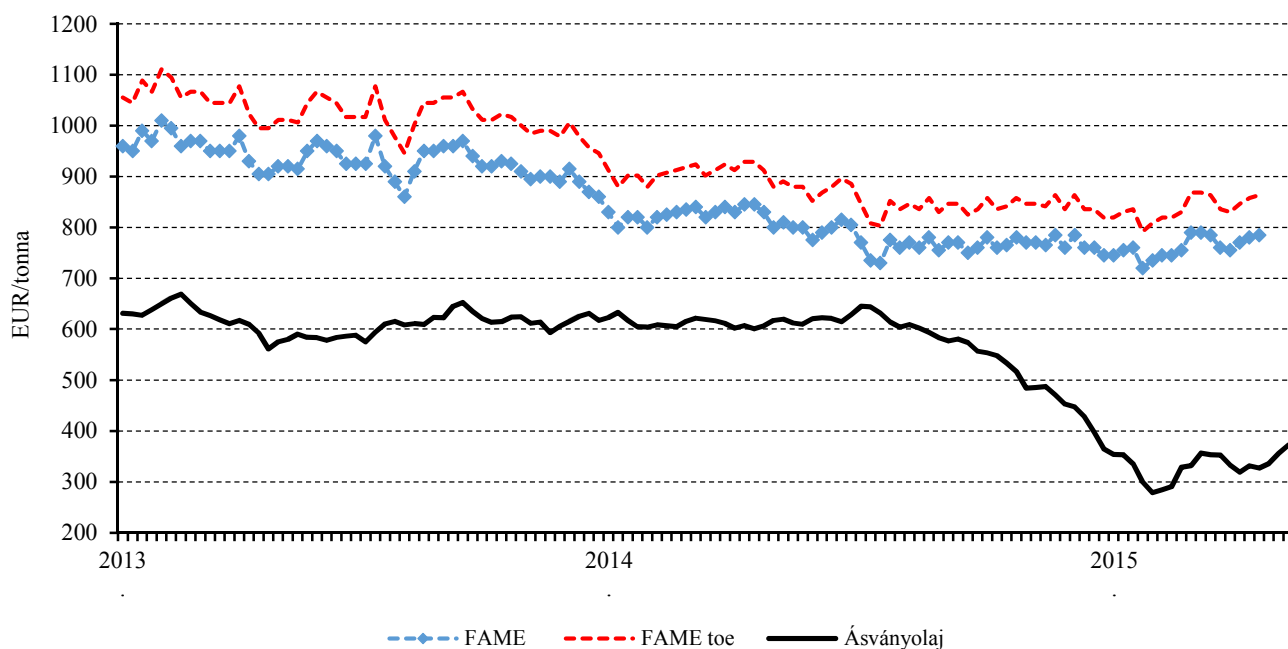
Megjegyzés: FOB ARA, EN 14214-es szabványnak megfelelő.
 Forrás: Kingsman

24. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2014-2015)

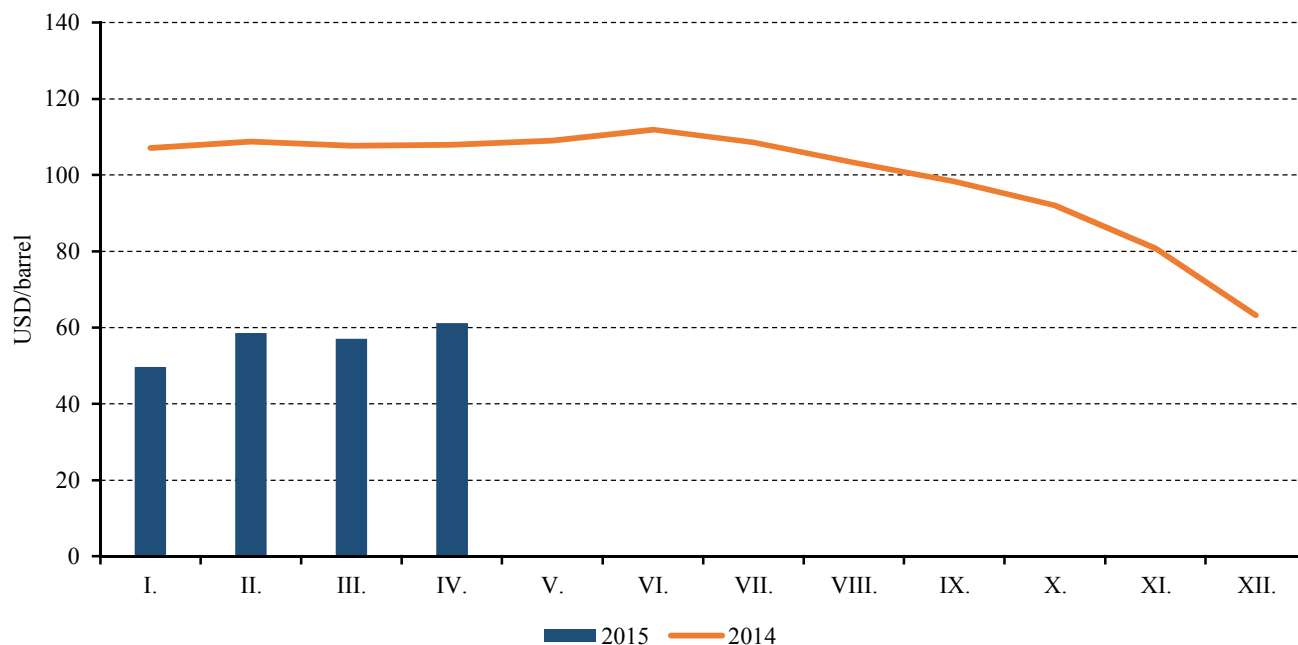
Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, FOB ARA T2.
 Forrás: F.O.Licht

25. ábra: Az ásványolaj és a biodízel (FAME), valamint a biodízel olajjegyénértékkel korrigált ára (2013-2015)

Forrás: HGCA, Kingsman

26. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: HGCA

